

commissie beeldkwaliteit

adviescommissie voor cultuurhistorie & ruimtelijke inrichting en vormgeving

D230994868
D230994868
W.Z23.105249.01

secretariaat
postbus 9105
6500 HG Nijmegen

☎ 14024

kenmerk
W.Z23.105249.01

datum
11-10-2023

onderwerp

Begijnenstraat 18 Nijmegen
legaliseren van uitgevoerd schilderwerk
Negatief

Geacht College,

Op 5 oktober 2023 hebben wij in vervolg op de besprekingen van 7 september 2023, 27 juli 2023 en 2 februari 2023 in de subcommissie Cultuurhistorie van de Commissie Beeldkwaliteit bovengenoemde vergunningaanvraag besproken. Het plan heeft betrekking op het in het rijksbeschermd stadsgezicht gelegen gemeentelijk monument aan de Begijnenstraat 18 te Nijmegen en omvat de legalisatievraag van uitgevoerd schilderwerk.

Het plan is tijdens de vergadering toegelicht door de eigenaar van het pand.

Op uw verzoek hebben wij beoordeeld of het plan voldoet aan redelijke eisen van welstand en of het verenigbaar is met de monumentale kwaliteiten van het gemeentelijk monument. Bij de beoordeling hebben wij de reguliere criteria van bouwsteen H1 historische stedelijke bebouwing, uit de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit aangehouden. Verder hebben wij rekening gehouden met het feit dat het toetsingsniveau 'bijzonder' van toepassing is op deze locatie.

Tot slot hebben wij beoordeeld of met de werkzaamheden de cultuurhistorische waarde van het gebied en in het bijzonder het pand niet in onevenredige zin worden aangetast. Hierbij hebben wij getoetst aan de regels van het bestemmingsplan en hebben wij de bij de aanwijzing behorende toelichting op de rijksbescherming betrokken.

Verslag 2 februari 2023

Na het bestuderen van de stukken zien wij aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

- De commissie merkt op dat niet alleen de kozijnkleur is gewijzigd, maar ook de kleur van de gevel en de plint;
- Breng de kleur van zowel de kozijnen als de gevel en de plint terug naar de situatie zoals deze was in augustus 2017. De kozijnen krijgen dus weer een groene kleur, de gevel een lichtgrijze kleur en de plint iets donkerder grijs dan de gevel;
- Zoek ook uit of de gevel overschilderbaar is. Dit is afhankelijk van het soort verf dat is gebruikt op de gevel.

Verslag 27 juli 2023

Na het bestuderen van de stukken zien wij aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

- Graag zien wij een overzicht met daarop de oude kleurnummers en de nieuw toegepaste kleurnummers tegemoet.
- De ramen zijn in dezelfde soort kleur geschilderd als de gevel, dit maakt dat de kozijnen heel contrastrijk zijn. Het terugbrengen van de ramen in de oude, groene kleur zou al een beter beeld opleveren;

- We maken geen vergelijking met andere panden maar zien graag voor het voorliggende pand in beeld gebracht wat er gebeurd is betreffende het schilderwerk. Alleen dan kunnen we bepalen of we mogelijk tot een gedeeltelijke legalisatie kunnen komen;
- De kleurstelling is lastig op beeld te zien. Wanneer mogelijk komen we graag ter plekke de kleuren(inclusief kleurencode) met een kleurenwaaier bekijken;
- Het advies van 2 februari blijft staan.

Verslag 7 september 2023

Na het bestuderen van de stukken en het horen van de toelichting zien wij aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

- De aanvraag betreft de vraag de huidige situatie te legaliseren, wat primair betreft dat er geen omgevingsvergunning aangevraagd is voor het wijzigen van de kleurstelling van het in het rijksbeschermd stadsgezicht gelegen gemeentelijk monument. Voor het aanpassen of restaureren van zowel de buitenkant als de binnenkant van een gemeentelijk monument is een Omgevingsvergunning nodig;
- Bij een gemeentelijk monument, tevens gelegen in een gebied met rijksbescherming, is onder andere de gevel van het pand beschermd;
- Op donderdag 7 september zijn we vanuit de subcommissie Cultuurhistorie samen met de monumentenspecialist van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen en een beleidsadviseur cultuurhistorie vanuit de gemeente Nijmegen ter plaatse geweest om de huidige situatie te beoordelen en bespreken met de initiatiefnemers. Hierbij hebben de eigenaren een toelichting gegeven;
- De eigenaren van het pand verwijzen naar andere panden in de straat, waarvan voor de subcommissie Cultuurhistorie de status, kleurhistorie, architectuur en vergunningstraject niet bekend is. In architectuurhistorische zin zijn er grote verschillen te zien. In dit specifieke legalisatieproces kunnen we alleen de vraag over dit specifieke pand beoordelen maar wel in relatie tot de directe omgeving van het rijksbeschermd stadsgezicht. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de toetsingscriteria uit de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit en constateren dat de wijziging niet aan redelijke eisen van welstand en de monumentenaspecten voldoet;
- Een onderbouwd kleurenonderzoek ontbreekt. Evenmin is vastgelegd wat de kleurstelling voorafgaand aan de huidige kleurstelling is. De afbeeldingen getuigen van een duidelijke verandering;
- Wij concluderen dat de huidige kleurstelling niet goed past bij de historische architectuur van het pand. Vanouds werd bij een gepleisterde afwerking in deze architectuur gekozen voor natuursteenkleuren, welke voornamelijk gebaseerd zijn op zandsteen en hardsteen. De kozijnen zijn gebruikelijk een gebroken witte of Bentheimer geel. Ramen en deuren worden bij acht- en zesruitsramen vooral dondergroen geschilderd, waarmee de indeling niet te nadrukkelijk wordt. De donkergroene kleur is vooral laat 19de-eeuws. In het middel van de 19de-eeuw komen ook iets lichter groene kleuren voor. Marges zijn volgens ons mogelijk maar dit is de basis van onze advisering over de kleuren;
- De grijze kleur van het pleisterwerk in de huidige situatie sluit niet aan op de gebruikelijke natuursteenkleuren, het wit van de kozijnen is scherp. De raam en deurkleur is historisch gezien niet passend;
- We adviseren een nieuwe kleurstelling te kiezen welke meer passend is bij het architectuurbeeld van dit monumentale pand;
- Hierbij vinden wij dat het aanbrengen van een donkerder (grijze) plint, het corrigeren van de ramen en de deur de minimale aanpassing zou moeten zijn. Vervolgens kan er gekeken worden of de huidige, afwijkende kleuren van de gevel en kozijnen niet (meer) overheersen en daarmee eventueel (tot aan een volgende schilderbeurt) acceptabel zijn;
- Vanuit deze gedachte heeft de subcommissie cultuurhistorie ter plaatse een voorstel voor een keur voor de ramen en deuren gedaan. Deze is afgewezen door de eigenaren waardoor we ter plaatse niet tot een overeenstemming gekomen zijn. In dit geval vragen we de eigenaren om een kleurvoorstel, welke voldoet aan de bovenstaande uitgangspunten, te doen voor de plint en de ramen en deur welke we binnen de subcommissie cultuurhistorie gaan beoordelen.

Advies 5 oktober 2023

Na het bestuderen van de stukken en het horen van de toelichting zien wij aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

De initiatiefnemer heeft zoals op 7 september 2023 gevraagd een aangepast kleurvoorstel gedaan. Voor de draaiende delen, de ramen en de plint van de gevel stelt de initiatiefnemer de grijze RAL kleur 7043 voor. Hierover adviseert de subcommissie Cultuurhistorie als volgende:

- Een grijze gevelkleur is voorstelbaar, maar de relatie met een natuurstenen kleur ontbreekt hier. De voorgestelde kleur (RAL 7043) is – gezien de historische architectuur van het pand – te donker. We verwijzen hiervoor terug naar de opmerkingen van de bespreking van 7 september 2023;
- Het contrast tussen het donkergrijze gevelvlak en het kozijnhout is nu erg groot geworden. Wanneer het gevelvlak een lichtere/natuursteen-grijzen kleur zou hebben dan zou dit contrast minder groot worden, wat een passender beeld op zou leveren;
- Dezelfde kleur (RAL 7043) wordt ook voorgesteld voor het raamhout en de deur. Dat is ongebruikelijk voor een dergelijk pand. Het zou veel passender zijn om de voordeur en het raamhout in een donkergroene kleur te realiseren;
- We adviseren om een donkergrijze plint te realiseren die afsteekt tegen het (terug te brengen) lichtere gevelvlak.

Aangezien het voorstel niet conform advies van 7 september 2023 is blijven de volgende punten uit dit advies gelden:

- Een onderbouwd kleurenonderzoek ontbreekt. Evenmin is vastgelegd wat de kleurstelling voorafgaand aan de huidige kleurstelling is. De afbeeldingen getuigen van een duidelijke verandering;
- Wij concluderen dat de huidige kleurstelling niet goed past bij de historische architectuur van het pand. Vanouds werd bij een gepleisterde afwerking in deze architectuur gekozen voor natuursteenkleuren, welke voornamelijk gebaseerd zijn op zandsteen en hardsteen. De kozijnen zijn gebruikelijk een gebroken witte of Bentheimer geel. Ramen en deuren worden bij acht- en zesruits ramen vooral donkergroen geschilderd, waarmee de indeling niet te nadrukkelijk wordt. De donkergroene kleur is vooral laat 19de-eeuws. In het middel van de 19de-eeuw komen ook iets lichter groene kleuren voor. Marges zijn volgens ons mogelijk maar dit is de basis van onze advisering over de kleuren;
- De grijze kleur van het pleisterwerk in de huidige situatie sluit niet aan op de gebruikelijke natuursteenkleuren, het wit van de kozijnen is scherp. De raam en deurkleur is historisch gezien niet passend.

Gelet op het voorgaande, komen wij tot de conclusie dat het plan niet voldoet aan redelijke eisen van welstand. Tevens hebben wij geconstateerd dat de monumentale waarden van het gemeentelijk monument en de cultuurhistorische waarde van het beschermde gebied door de wijzigingen in onevenredige zin worden aangetast. Wij adviseren derhalve negatief.

Namens de Commissie Beeldkwaliteit,

